

**09134002 számú Műtőssegéd-gipszmester megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Műtőssegéd-gipszmester
- 1.2 Ágazat megnevezése: Egészségügy ágazat
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0913 Ápolás és szülésznőképzés

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Műtőssegéd-gipszmester
- 2.2 Szintjének besorolása
 - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4
 - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4
 - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése¹:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

A mütössegéd-gipszmester a mütéti beavatkozások előkészítésénél, meneténél, valamint a beavatkozás után végez feladatokat. Segíti a mütéti team munkáját. Feladatai közé tartozik a beteg előkészítése a mütéti beavatkozáshoz: mütéti terület borotválása, a mütét típusának megfelelő fektetése, a beteg visszaszállítása a fekvőbeteg ellátó osztályra. A mütéti beavatkozások során a mütéti szakasszisztens utasításának megfelelően előkészíti a mütéti típushoz szükséges eszközöket, technikai berendezéseket, steril anyagokat, a mütői aszeptikus környezet feltételeit betartja. A mütét során kezeli a technikai berendezéseket, eszközöket, beadja a beavatkozáshoz szükséges steril anyagokat, az utasításnak megfelelően beállítja a mütőasztalt. A mütétek végén gondoskodik a mütők szakszerű rendbetételéről. A mütőkben használatos berendezéseket, eszközöket a biztonságtechnikai előírások figyelembevételével karbantartja, tisztítja.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
 - 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
 - 5.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
 - 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: érettségi végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: 0,5 év mütőben eltöltött munkahelyi gyakorlat

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 300 óra
- 7.2 Maximális óraszám: 330 óra

8. A szakmai követelmények leírása:

- 8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	A takarítási protokollban leírtaknak megfelelően elvégzi a műtőtakarítást.	Ismeri a műtő takarítási folyamatait (nyitó-záró; frissítő, műtétek közötti, napi, heti, havi).	Önmagára nézve kötelezőnek tartja a szakma szabályainak betartását.	A műtő takarítását önállóan, a szakma szabályainak megfelelően hajtja végre.
2.	Előkészíti a beteget a műtéti beavatkozásokhoz.	Tisztában van a beteg előkészítés folyamatával.	Figyelmesen, szabály követően végzi az előkészítést.	A beteg előkészítését önállóan, szakszerűen végzi.
3.	Az aszepszis-antiszepszis szabályainak megfelelően végzi napi tevékenységét.	Ismeri az aszepszis-antiszepszis szabályait.	Törekszik az aszepszis-antiszepszis szabályainak betartására.	Munkájáért felelősséget vállal.
4.	Betegszállítás alatt képes a beteg testi épségének megóvására, emberi méltóságának tiszteletben tartása mellett.	Ismeri a betegszállításra vonatkozó előírásokat.	Önmagára nézve is kötelezőnek tartja az orvosi titoktartás betartását.	A beteget önállóan a betegellátó osztályról a műtőbe szállítja.
5.	A beteget a beavatkozásnak megfelelően elhelyezi, műtét előtt biztonságosan rögzíti, műtét alatt a beavatkozásnak megfelelően pozicionálja.	Ismeri a különböző műtéti beavatkozásoknak megfelelő fektetési módokat.	Törekszik a szakma szabályainak betartására a beteg testi épségének megóvása érdekében.	A beteget a műtét kivitelezéséhez megfelelően, a betegbiztonsági előírások szerint a műtőasztalra fekteti.
6.	Beöltözteti a műtéti team-et.	Ismeri a műtéti team beöltöztetésére vonatkozó szabályokat.	Törekszik a sterilítés szabályainak betartására.	Beöltöztetés/munkavégzés alatt betartja a szakma szabályait.
7.	Az adott műtéthez szükséges eszközöket hiánytalanul bekészíti/előkészíti.	Ismeri az egyes műtétekhez szükséges eszközöket (műszertálca).	Törekszik az együttműködésre.	Felelősséget vállal a munkájáért.
8.	Részt vesz a műtéti eszközök, anyagok megfelelő sterilizálási eljáráshoz való előkészítésében.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, a sterilizáló eljárásokat.	Betartja és elfogadja a sterilizált anyagok kezelésével kapcsolatos szabályokat.	Steril eszközök lejárati idejét, sértetlenségét önállóan ellenőrzi.
9.	Munkavégzése során folyamatosan figyeli a műtőkben az elektromos árammal működtetett technikai eszközök működését, jelzéseit.	Tisztában van a műtőben használt elektromos berendezések működtetésével.	Az elektromos berendezések működését ismerve, feladatát szabályszerűen végzi.	A műtéthez szükséges gépek működőképességét ellenőrzi, a meghibásodást felettesének jelzi.

10.	A műtő berendezési tárgyait az előírásoknak megfelelően előkészíti, beállítja.	Ismeri a műtő berendezési tárgyait, működtetésük szabályait (műtőasztal, műtőlámpa, gázok, stb.).	Törekszik az eszközök épségének megtartására.	Berendezéseket felelősséggel működtet, előírásoknak megfelelően karban tart.
11.	Munkavégzése során megteszi a szükséges óvintézkedéseket és betartja az érintésvédelmi szabályokat.	Értelmezi a technikai berendezések hibaüzeneteit.	Az elektromos berendezések működését ismerve, a gyártó utasításainak és a munkavédelmi előírásoknak megfelelően jár el.	Felismeri a kialakult vészhelyzetet, az elektromos berendezést áramtalanítja, felettesét értesíti.
12.	Fertőtlenítő oldatokat készít.	Ismeri a fertőtlenítő oldatok koncentrációját, elkészítési módjait.	Az előírtaknak megfelelően készíti el a fertőtlenítő oldatokat.	A fertőtlenítő oldatokat önállóan készíti el. Betartja a fertőtlenítő oldatok elkészítésének szabályait.
13.	Szabályoknak megfelelően a műtési szakaszszisztenssel együtt elvégzi a műszerek műtét utáni összegyűjtését, számolását.	Ismeri a műtétek során felhasznált műszerek gyűjtésére vonatkozó előírásokat.	Belátja a műtét utáni eszköz és műszerszámolás jelentőségét, és együttműködik a műtési szakaszszisztenssel.	Munkavégzése során betartja a műszerek gyűjtésére vonatkozó szabályokat.
14.	Szakszerűen alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Ismeri a műtő zsiliprendszerének szabályait, a kötelező egyéni védőeszközöket.	Belátja az egyéni védőeszközök használatának jelentőségét a fertőzések terjedésének megakadályozása érdekében.	Az előírt védőeszközöket rendeltetésszerűen használja.
15.	Szabályoknak megfelelően önállóan kommunikál.	Az adatvédelmi, adatkezelési és titoktartási szabályokat ismeri.	Törekszik a beteggel való kommunikáció során az adatvédelmi szabályok betartására.	Betartja az adatvédelmi, adatkezelési és titoktartási szabályokat.
16.	A műtőben keletkezett hulladékot szakszerűen, típus szerint kezeli tárolja.	Ismeri a hulladékok fajtáit, a hulladékkezelés szabályait.	Belátja a hulladékkezelési szabályok betartásának jelentőségét. Munkája során kötelezőnek tartja a hulladékkezelési szabályok betartását.	Betartja a veszélyes és kommunális hulladék kezelésére vonatkozó előírásokat, munkájáért felelősséget vállal.

17.	Előírásoknak, szabályoknak megfelelően önállóan kézfertőtlenítést végez.	Ismeri a kézfertőtlenítésre vonatkozó előírásokat.	Törekszik a szabályos higiénés kézfertőtlenítés elvégzésére.	Munkája során betartja az aszepszis-antiszepszis szabályait.
18.	Hatékonyan alkalmazza a fogyatékossgal élő betegekkel való kapcsolattartás szabályait.	Ismeri a látás-, hallás-, beszéd fogyatékossgal élő betegekkel való kapcsolattartás szabályait.	Törekszik a beteg méltóságának megtartására autonómiájának elősegítésére.	Hiteles kommunikációt folytat hallás-, látás-, beszéd fogyatékossgal élő betegekkel.
19.	Alkalmazza az adatrögzítés eszközeit.	Ismeri az adatkezelés, adatrögzítés feltételeit.	Betartja az adatkezelésre vonatkozó adatvédelmi előírásokat (GDPR).	Önállóan, írásban, elektronikusan, adatokat rögzít, továbbít, tárol.
20.	Műtét utáni seb- és drén vérzések megfigyelését végzi. Képes az észlelt tüneteket felismerni és jelezni a szakszemélyzetnek.	Felismeri a műtét utáni seb ill. drén vérzéseket.	Törekszik arra, hogy a beteg haladéktalanul szakszerű vérzéscsillapításban részesüljön.	Haladéktalanul segítséget hív.
21.	Szakszerű elsősegélynyújtást végez. Elsősegélynyújtást igénylő esetben képes a beteget megfelelő testhelyzetbe helyezni (eszméletlen betegnél szabad légutakat biztosítani).	Tisztában van az elsősegélynyújtó teendőivel eszméletlenség, BLS, xBLS esetén.	Elkötelezett a segítségnyújtás irányában.	Segítséget hív és megkezd az újraélesztést.
22.	Felismeri a vérzések típusait. Képes megkülönböztetni a vérzések (artériás/vénás/felületi) típusait, csillapításuk módját.	Ismeri a vérzéscsillapítás ideiglenes és végleges ellátásához szükséges eszközöket, technikákat (vérzések és vérzéscsillapítás a sebészetben).	-	Önállóan megkezd a vérzéscsillapítást a szabályok megtartásával.
23.	Képes a betegek felvilágosítására kompetencia határainak betartásával.	Tisztában van az egészségtudatos életmóddal.	Elkötelezett az egészségtudatos életmód mellett.	Egészségtudatos életvitelt folytat egészséges életmódnak megfelelően. Személyi higiénés fizikális és mentális egészségét fenntartja.

24.	Szakszerűen alkalmazza a gipszelő-kötöző berendezéseket/eszközöket.	Ismeri a gipszelő-kötöző berendezéseket, eszközöket.	Munkavégzés közben betartja a szakma szabályait (eszközök karbantartása, tisztítása).	Munkáját önállóan, orvos utasításának megfelelően végzi.
25.	Képes a gipszrögzítések felhelyezésére, cseréjére az orvos utasításának megfelelően. A hibákat felismeri, korigálja.	Tisztában van a gipszrögzítések fajtáival (körkörös, ablakos, járó, gipsz-sín, műanyag, stb.). Felismeri a gipszrögzítések készítése során előforduló szövődményeket.	A gipszkötés felhelyezésénél, cseréjénél empatikusan viszonyul a beteghez.	Önállóan előkészíti a gipszrögzítéshez szükséges eszközöket. Munkáját orvos felügyelete mellett végzi.
26.	Ügyeleti időben műtét előtti, alatti és utáni feladatai megegyeznek a napközben végzett feladatokkal, felel a műtő üzemképességéért, leltári tárgyaiért, vagyontárgyaiért, a műtő higiénijáért.	Ismeri az ügyeleti ellátás szabályait.	Felelősségteljesen, odafigyelve hajtja végre a műteti szakasszisztens és az orvos utasításait.	Munkáját az ügyeletes orvos és a műteti szakasszisztens irányításával önállóan végzi.
27.	Képes a sterilitás szabályainak betartására.	Ismeri a sterilitás szabályait.	Törekszik a sterilitás megtartására, munkáját körültekintéssel végzi, a csomagolások sértetlenségét szem előtt tartva.	Jelzi a steril anyag, eszköz sérült csomagolását, sterilitásának lejártát.
28.	Alkalmazza a megfelelő kommunikációs formákat, a beteg életkorát, nemét, betegségét szem előtt tartva.	Ismeri az adekvát kommunikáció formáit, jelentőségét és felelősségét.	Kiemelkedő empátiás készséggel rendelkezik.	Kompetencia határok betartásával beteget tájékoztat, felvilágosít.
29.	Képes a szövettani mintavételhez szükséges eszközök előkészítésére, képes a megfelelő jelölések feltüntetésére.	Ismeri a műteti szövettani mintavétel formáit, a szövettani anyag kezelésének szabályait.	Elfogadja a mintavételhez kapcsolódó szabályokat.	Körültekintően végzi a szövettani anyagok kezelését.
30.	Munkavégzés közben egészségnevelő, preventív tevékenységet végez.	Ismeri az egészség életmód kritériumait.	Törekszik a példamutatásra.	-

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A műtőssegéd, az orvosok és ápolók munkájának segítségével vesz részt a betegellátásban, különféle egészségügyi intézmények műtőiben, kezelőiben. Betegszállítási feladatokat lát el, közreműködik a páciensek műtetre való felkészítésében, valamint fertőtleníti és előkészíti az ahhoz használt műszereket. Bizonyos eszközöket a műtét során működtet is. Rutinjával és gyors helyzetfelismerésével hozzájárul a betegek gyógyulásához, vagy akár életük megmentéséhez is.

A műtőssegéd-gipszmester foglalkozás hiány szakma.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele: az oktatási programban előírt elméleti és gyakorlati képzési tartalmak sikeres teljesítése.

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: -

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Műtői tevékenység elméleti alapjai

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

- aszepszis-antiszepszis betartása, szabályainak biztosítása
- műtőssegéd feladatai a műtét előtt, alatt, után
- eszközismeret
- elsősegélynyújtás
- jogi, etikai ismeretek

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 20 %

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Műtői munka gyakorlata

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Segédkezés egy műtét előkészítésében vagy műtétet közben vagy műtétet követő feladatok végzésében.

- 10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 40 perc
- 10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 80 %
- 10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: betegbiztonság, aszeptikus környezet biztosítása, sterilitás betartása, beteg elhelyezése, fektetés, technikai eszközök, műtő felszerelési tárgyainak ismerete, használata, kommunikáció, helyzetfelismerés, végrehajtás módja, megjelenés.
- 10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.
- 10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: a vizsgatevékenységet vezető műtősnő felügyelete mellett végzi a vizsgázó
- 10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek: központi műtő sebészeti, traumatológiai műtő a következő felszereltséggel:
- laparoskopos torony,
 - elektrosebészeti eszközök,
 - képerősítő,
 - extenziós asztal,
 - sűrített levegő,
 - vértelenítő mandzsetta,
 - oszcillációs fűrés,és,
 - fűrók,
 - mikroszkóp,
 - lézer,
 - egyszerűhasználatos műtéti izolálások.
- 10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -
- 10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A projekt feladat teljesítéséhez a 11.5 pont alatt felsorolt eszközök használhatók.
- 10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek

Elméleti és gyakorlati képzési idő aránya: 50 % - 50 %